

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Pavla Molka, soudkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudce JUDr. Tomáše Herce v právní věci žalobce: **M. P.**, zast. Mgr. Janem Valouškem, advokátem se sídlem Velflíkova 1429/6, Praha 6, proti žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**, se sídlem Pivovarské náměstí 1245/2, Hradec Králové, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 6. 2023, č. j. KUKHK-19749/DS/2023-3/Er, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 8. 2023, č. j. 30 A 59/2023-49,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Krajský úřad Královéhradeckého kraje (dále jen „žalovaný“ či „krajský úřad“) rozhodnutím ze dne 14. 6. 2023, č. j. KUKHK-19749/DS/2023-3/Er, zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Broumov (dále jen „městský úřad“) ze dne 24. 3. 2023, č. j. PDMUBR 10935/2023, jímž městský úřad zamítl žalobcovy námitky proti provedenému záznamu bodů v bodovém hodnocení řidiče jako nedůvodné a potvrdil provedený záznam bodů v registru řidičů dle § 123f odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“).

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), který rozsudkem uvedeným v záhlaví žalobu zamítl a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Krajský soud předně zdůraznil, že nynějšími žalobními námitkami

se v části už zabýval ve svém prvním rozsudku v této věci ze dne 30. 5. 2022, č. j. 30 A 78/2021-70, kterým tehdejší žalobě vyhověl a rozhodnutí žalovaného zrušil.

[3] Dále se s ohledem na doložené potvrzení o absolvování školení bezpečné jízdy žalobcem ze dne 16. 12. 2017 zabýval výkladem § 123e odst. 4 písm. b) zákona o silničním provozu, ve znění do 31. 12. 2018, podle něhož příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností provede záznam v registru řidičů o odečtení 3 bodů z dosaženého počtu bodů řidiči, který podal písemnou žádost o odečtení bodů a neměl ke dni ukončení školení bezpečné jízdy ve středisku bezpečné jízdy v registru řidičů zaznamenáno více než 10 bodů za porušení právních předpisů ohodnocená méně než 6 body. Krajský soud se ztotožnil s výkladem správních orgánů, tedy že žalobci nelze odečíst na základě zmíněného ustanovení 3 body, neboť měl v bodovém hodnocení řidiče záznam, který je ohodnocen více než 5 body (7 bodů zaznamenaných na základě rozsudku Okresního soudu v Náchodě ze dne 23. 10. 2007, č. j. 14 T 95/2007-31). Krajský soud nepřisvědčil ani žalobcově námitce, že v jeho věci byla porušena zásada zákazu *reformatio in peius*, když po zrušení správních rozhodnutí rozhodly správní orgány v jeho neprospěch. Závěrem se krajský soud neztotožnil ani s námitkou týkající se pochybností o žalobcově podpisu na pokutovém bloku. Podle krajského soudu sice písmoznalec nedospěl k jednoznačnému závěru o podpisu na pokutovém bloku, nicméně pochybnosti rozptýlil výsledk zasahujících policistů, kteří vyloučili, že by pokutový blok mohl podepsat někdo jiný. Z těchto důvodů krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

II. Obsah kasační stížnosti

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Stěžovatel pokládá správní rozhodnutí i rozsudek krajského soudu za nepřezkoumatelné, neboť se správní orgány ani krajský soud nezabývaly otázkou interpretace sporného ustanovení § 123e odst. 4 písm. b) zákona o silničním provozu, a není tak zřejmé, jakou úvahou se řídily. Stěžovatel nesouhlasí s názorem krajského soudu, že se žalovaný s touto otázkou vypořádal na stranách 14 a 15 svého rozhodnutí, neboť tam žádnou argumentaci k této otázce nenašel. Rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný i z toho důvodu, že se krajský soud nevypořádal se stěžovatelovou námitkou, že gramatický výklad sporného ustanovení je v rozporu s jinými výkladovými metodami. Krajský soud se jinými výkladovými metodami nezabýval a rozhodl v neprospěch stěžovatele. Krajský soud rovněž svým rozsudkem porušil stěžovatelovo právo na spravedlivý proces, neboť zhojil vady, kterými trpěla správní rozhodnutí, a tím stěžovateli odepřel další možnosti obrany.

[6] Dále stěžovatel poukazoval na gramatický výklad § 123e odst. 4 písm. b) zákona o silničním provozu. Větu v něm uvedenou lze z hlediska gramatického chápat pouze tak, že od sebe nelze oddělit části věty „zaznamenáno více než 10 bodů“ a „za porušení ohodnocená méně než 6 body“. Část věty „ohodnocená méně než 6 body“ je nutné chápat jako přívlástek předmětu „porušení“, tedy jako větný člen, který předmět „porušení“ dále rozvíjí. Tomu napovídá i tvar slovesa „ohodnocená“, který se nepochybně váže k podstatnému jménu „porušení“. Opačný význam nelze ze sestavení této věty z hlediska

pokračování

českého jazyka dovodit. Aby totiž část věty „ohodnocená méně než 6 body“ mohla mít samostatný význam, muselo by se jednat o samostatnou větu. Zjednodušením této věty získáme větu: „Příslušný obecní úřad provede záznam o odečtení 3 bodů řidiči, který neměl ke dni ukončení školení zaznamenáno více než 10 bodů za porušení ohodnocená méně než 6 body“. Proto je dle stěžovatele nutné toto ustanovení interpretovat tak, že řidič může mít dokonce zaznamenáno i více než 10 bodů, pokud se bude jednat o porušení, které je ohodnocené 6 a více body, a přesto může čerpat benefit odečtu 3 bodů za školení bezpečné jízdy.

[7] Rovněž podle teleologického výkladu by mělo být možné odečíst 3 body za školení bezpečné jízdy i v případě vážnějších přestupků, neboť za vážné přestupky bývá často ukládán trest zákazu činnosti, který by byl v případě jiného výkladu sporného ustanovení opakovaným trestem, takže přestupce by byl dvakrát trestán za stejný skutek. Kromě toho, pokud by zákonodárce opravdu chtěl z benefitu odečtu 3 bodů za absolvování školení bezpečné jízdy vyloučit řidiče se záznamem porušení právních předpisů ohodnoceným 6 a více body, mohl a měl tak učinit srozumitelně.

[8] Výklad práva je dle stěžovatele nesprávný i v otázce, zda lze ještě přihlédnout k záznamu 7 bodů, když již uplynulo od jeho zaznamenání 15 let a od té doby došlo k odečtení některých bodů, a to v rozsahu převyšujícím počet 7 bodů. Pokud nelze odečíst 3 body, je stěžovatel trestán za přestupek, který spáchal před patnácti lety, což je v rozporu s principem promlčení a prekluzí práva. Bylo by proto logické, kdyby se body odečítaly od těch nejstarších.

[9] Kromě toho stěžovatel namítá, že došlo k porušení překážky věci pravomocně rozhodnuté (*res iudicata*), neboť krajský úřad rozhodnutím ze dne 20. 12. 2022, č. j. KUKHK-42581/DS/2022-3/Er, změnil v jeho neprospěch první výrok druhého rozhodnutí městského úřadu ze dne 7. 11. 2022, který ale nebyl napadený. Krajský soud proto nemá pravdu, když uvádí, že nedošlo ke změně v jeho neprospěch.

[10] Stěžovatel má za to, že postup společnosti DEKRA CZ, a.s., mu založil legitimní očekávání, neboť tato společnost vykonává pro veřejnou moc určitou činnost, při které může neformálně určovat, kdo splňuje zákonné podmínky a smí se účastnit školení bezpečné jízdy, a kdo ne. I tento, byť neformální postup má dle stěžovatele způsobilost založit legitimní očekávání, zejména pak v kombinaci s potvrzením tohoto postupu rozhodnutím správního orgánu.

[11] Závěrem stěžovatel nesouhlasí s hodnocením důkazů ze strany správních orgánů a soudu, zejména pak se závěry týkajícími se jeho podpisu na pokutovém bloku. Skutkový stav nebyl stále dostatečně zjištěn a správní orgány měly přistoupit k výsledku znalce, který jediný by mohl rozptýlit pochybnosti týkající se stěžovatelova podpisu.

[12] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[13] NSS posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Následně se zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, jinak by ji odmítl jako nepřijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s. a čl. II zákona č. 77/2021 Sb.).

[14] Vymezením neurčitého právního pojmu „*podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ se již NSS zabýval při výkladu § 104a s. ř. s. ve znění účinném od 13. 10. 2015 do 31. 3. 2021 (viz usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS). Novelou s. ř. s. provedenou zákonem č. 77/2021 Sb. (s účinností od 1. 4. 2021) byl rozšířen okruh případů, při jejichž přezkumu NSS posuzuje přijatelnost kasační stížnosti. Nově se nejedná jen o věci azylu, resp. o věci mezinárodní ochrany, nýbrž o všechny věci, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce. Tato změna nezakládá žádný rozumný důvod měnit kritéria přijatelnosti kasační stížnosti (shodně již zmínka v rozsudku NSS ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021-28). Při rozhodování o (ne)přijatelnosti kasační stížnosti proto NSS i nadále vychází z judikatorně ustálených kritérií (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), jež pramení ze závěrů usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 - 39.

[15] Nejvyšší správní soud tedy kasační stížnost přijme k meritornímu přezkumu v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to 1) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo překonání judikatury, nebo 2) v případě zásadního právního pochybení krajského soudu. V projednávané věci NSS shledal, že neexistuje judikatura NSS, která by se blíže zabývala výkladem § 123e odst. 4 písm. b) zákona o silničním provozu, jenž je klíčový pro projednávanou věc. Rozsudky NSS, které toto ustanovení zmiňují, tak činí velmi stručně a bez dalšího zdůvodnění. NSS proto dospěl k závěru, že je namístě připustit tuto kasační stížnost k meritornímu přezkumu.

[16] Vzhledem k tomu, že stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti také důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., zabýval se NSS nejprve tímto důvodem a pro stručnost odkazuje na judikaturu ohledně posouzení toho, jaké vady naplňují tento kasační důvod (viz např. rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS). Dle stěžovatele je napadený rozsudek nepřezkoumatelný, jelikož se krajský soud ani správní orgány dostatečně nezabývaly výkladem sporného § 123e odst. 4 písm. b) zákona o silničním provozu, a stěžovatel tak neví, na základě čeho dospěly k zamítavému rozhodnutí. NSS však napadený rozsudek nepřezkoumatelným neshledal. Krajský soud se zejména na stranách 6 – 7 rozsudku touto otázkou zabýval. Ocitoval komentářovou literaturu a doplnil vlastní závěr, podle kterého nemohl stěžovatel využít odečtu 3 bodů za absolvování školení bezpečné jízdy, protože měl v bodovém hodnocení řidiče záznam, který byl ohodnocen více než 6 body (7 bodů bylo zaznamenáno na základě rozsudku Okresního soudu v Náchodě č. j. 14 T 95/2007-31). NSS se proto neztotožňuje se stěžovatelem, že by byl napadený rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelný. Nepřezkoumatelné není ani rozhodnutí krajského úřadu, neboť, jak správně konstatoval krajský soud, odvolací orgán se výkladem § 123e zákona o silničním provozu zabýval, a to na stranách 14 a 15 svého rozhodnutí. V něm výslovně uvedl: „*Je zcela postaveno najiště, že odvolatel do ukončení absolvování školení bezpečné jízdy dne 16. 12. 2017 nedosáhl 0 bodů ke zneplatnění záznamu 7 bodů. Ke dni ukončení školení bezpečné jízdy splnil jednu podmínku danou zákonem, a to, že nebylo zaznamenáno*

pokračování

v kartě řidiče více jak 10 bodů, ale na druhé straně musí mít záznam méně než 6 bodů, což splněno nebylo, neboť dne 12. 12. 2007 byl v kartě řidiče stále platný záznam 7 bodů.“ Takové odůvodnění pokládá NSS za srozumitelné a dostačující. NSS proto neshledal, že by napadená rozhodnutí trpěla nepřezkoumatelností.

[17] NSS proto přistoupil k přezkoumání dalších stěžovatelových námitek podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

[18] Jelikož se jedná o komplikovanou věc, pokládá NSS za vhodné ještě před samotným odůvodněním osvětlit průběh sporu.

[19] Městský úřad ve svém prvním rozhodnutí ze dne 9. 7. 2021, sp. zn. PDMUBR 20322/2021, zamítl stěžovatelovy námitky proti provedenému záznamu bodů v bodovém hodnocení řidiče jako nedůvodné a potvrdil provedený záznam 12 bodů v registru řidičů dle § 123f odst. 3 zákona o silničním provozu. Stěžovatel k odvolání proti tomuto rozhodnutí přiložil potvrzení o absolvování školení bezpečné jízdy ze dne 16. 12. 2017 a tvrdil, že nemělo dojít k jeho „vybodování“, protože mu správní orgány měly již po absolvovaném školení odečíst z bodového hodnocení 3 body. Žalovaný ve svém rozhodnutí ze dne 16. 9. 2021, č. j. KUKHK-31447/DS/2021-4, odvolání zamítl a uzavřel, že nebylo prokázáno, že by stěžovatel požádal o odečtení bodů za absolvované školení v souladu s § 123e odst. 4 zákona o silničním provozu. Výslovně uvedl, že „[t]vrzení odvolatele, že navštívil osobně MěÚ Broumov v týdnu od 16. do 20. 12. 2017, je pouhé tvrzení odvolatele nepodložené žádným důkazem.“ Krajský soud rozsudkem ze dne 30. 5. 2022, č. j. 30 A 78/2021-70, toto rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Mimo jiné jej zavázal, aby doplnil dokazování výsledkem svědků k otázce, zda stěžovatel předložil potvrzení o absolvování školení městskému úřadu. Žalovaný následně rozhodnutím ze dne 17. 8. 2022, č. j. KUKHK-32828/DS/2021/Kj, zrušil i rozhodnutí městského úřadu. Ten poté vydal rozhodnutí ze dne 7. 11. 2022, č. j. PDMUBR 367942022, ve kterém stěžovateli ve výroku I. uznal odpočet tří bodů za školení bezpečné jízdy, neboť ačkoliv v systému nebylo možné dohledat jeho žádost o odečet bodů, nelze podání žádosti vyloučit. Výrokem II. potvrdil záznam bodů. Toto rozhodnutí však bylo ke stěžovatelovu odvolání zrušeno rozhodnutím žalovaného ze dne 20. 12. 2022, č. j. KUKHK-42581/DS/2022-3/Er, pro nepřezkoumatelnost, neboť z výroku nebylo zřejmé, jaký počet bodů se potvrzuje, a odůvodnění rozhodnutí městského úřadu bylo rovněž nepřezkoumatelné. Po zrušení pokračoval městský úřad v řízení a dne 24. 3. 2023 vydal rozhodnutí č. j. PDMUBR 10935/2023, kterým stěžovatelovy námitky opět zamítl a potvrdil záznam v bodovém hodnocení. V tomto rozhodnutí již městský úřad dospěl k závěru, že odečet bodů za školení bezpečné jízdy stěžovateli znemožňuje okolnost, že má v bodovém hodnocení záznam ve výši 7 bodů. Toto rozhodnutí poté potvrdil žalovaný rozhodnutím ze dne 14. 6. 2023, č. j. KUKHK-19749/DS/2023-3/Er. Žalobu proti tomuto rozhodnutí následně zamítl krajský soud rozsudkem, který je napaden nyní projednávanou kasační stížností.

[20] Stěžovatel v kasační stížnosti, stejně jako v žalobě a odvolání, zpochybňuje zejména výklad § 123e odst. 4 písm. b) zákona o silničním provozu, který zaujaly správní orgány a následně i krajský soud. NSS zaznamenal, že najisto nebylo postaveno ani splnění podmínky § 123e odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu (tedy existence žádosti

s potvrzením o ukončeném školení), nicméně vzhledem k tomu, že správní orgány i krajský soud v napadeném rozhodnutí odůvodnily neodečtení bodů za školení bezpečné jízdy nesplněním § 123e odst. 4 písm. b) zákona o silničním provozu, bude se NSS zabývat pouze výkladem této podmínky.

[21] NSS úvodem zdůrazňuje, že se otázkou odečtu bodů za odborné školení bezpečné jízdy mohl zabývat pouze proto, že potvrzení o ukončení školení bezpečné jízdy bylo staršího data než poslední zaznamenaný přestupek, kterým stěžovatel dosáhl počtu 12 bodů. Podle judikatury NSS (zejména rozsudku ze dne 3. 5. 2011, č. j. 8 As 23/2010-89, č. 2391/2011 Sb. NSS), nelze po dosažení 12 bodů odečítat body podle § 123e zákona o silničním provozu. Pokud by tedy stěžovatel absolvoval školení až po dosažení 12 bodů, nemohl by odečtu dosáhnout, ani kdyby splnil podmínky § 123e odst. 4 zákona o silničním provozu.

[22] Ustanovení § 123e odst. 4 zákona o silničním provozu, ve znění účinném do 31. 12. 2018, tedy v době, kdy bylo stěžovateli vydáno potvrzení o absolvování školení bezpečné jízdy, znělo:

Příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností rovněž provede záznam v registru řidičů o odečtení 3 bodů z dosaženého počtu bodů řidiči, který podal písemnou žádost o odečtení bodů a
a) doložil žádost potvrzením o ukončeném školení bezpečné jízdy ve středisku bezpečné jízdy podle zvláštního právního předpisu, které není starší než 1 měsíc od podání žádosti, a
b) neměl ke dni ukončení školení bezpečné jízdy ve středisku bezpečné jízdy v registru řidičů zaznamenáno více než 10 bodů za porušení právních předpisů ohodnocená méně než 6 body.

[23] Sporné je splnění podmínek podle § 123e odst. 4 písm. b), neboť stěžovateli bylo na základě rozsudku Okresního soudu v Náchodě č. j. 14 T 95/2007-31 zaznamenáno 7 bodů. Tuto skutečnost stěžovatel nijak nerozporuje. Podle napadených správních rozhodnutí i podle krajského soudu nesplnil podmínky stanovené v písm. b), neboť ustanovení vyložily tak, že odečtu bodů za školení bezpečné jízdy nemůže využít ten, kdo má v registru řidičů zaznamenáno za jedno porušení právních předpisů více než 5 bodů. Zároveň však nemůže odečtu bodů za školení využít ani ten, kdo má v registru řidičů celkem zaznamenáno více než 10 bodů. Obě podmínky tak vyložily správní orgány i krajský soud izolovaně. Jelikož v době, kdy stěžovatel absolvoval školení bezpečné jízdy (na konci roku 2017), nedosáhl hranice 10 bodů, týkala se ho pouze druhá podmínka.

[24] Za těchto okolností je otázkou, zda stěžovatel splňuje podmínky § 123e odst. 4 písm. b) zákona o silničním provozu. Stěžovateli lze přisvědčit, že podle doslovného jazykového (gramatického) výkladu toto ustanovení obsahuje pouze jednu výjimku z možnosti odečtení bodů složenou ze dvou dílčích podmínek. Podle doslovného výkladu by se opravdu část věty „za porušení právních předpisů ohodnocená méně než 6 body“ měla vztahovat k návěti „více než 10 bodů“, a tudíž by o odečtení 3 bodů za školení bezpečné jízdy mohl žádat kdokoliv, kdo by neměl v bodovém hodnocení řidiče více než 10 bodů, a rovněž ten, kdo by měl více než 10 bodů za protiprávní jednání, z nichž alespoň jedno by bylo ohodnoceno 6 a více body.

pokračování

[25] Provedený jazykový výklad uvedeného ustanovení ale ještě nepostačuje pro závěr, že stěžovateli měly být odečteny 3 body. Jak uvádí Ústavní soud, jazykový výklad představuje pouze prvotní přiblížení se k aplikované právní normě. Je pouze východiskem pro objasnění a ujasnění si jejího smyslu a účelu (k čemuž slouží i řada dalších postupů, jako logický a systematický výklad, výklad *e ratione legis* atd.). Mechanická aplikace abstrahující, resp. neuvědomující si, a to buď úmyslně, nebo v důsledku nevzdělanosti, smysl a účel právní normy, činí z práva nástroj odcizení a absurdity (srov. náleze ze dne 17. 12. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 33/97).

[26] Ustanovení § 123e odst. 4 zákona o silničním provozu bylo do zákona včleněno zákonem č. 374/2007 Sb., který transponoval do českého právního řádu požadavky směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/59/ES ze dne 15. července 2003, o výchozí kvalifikaci a pravidelném školení řidičů některých silničních vozidel pro nákladní nebo osobní dopravu a o změně nařízení Rady (EHS) č. 3820/85 a směrnice Rady 91/439/EHS a zrušení směrnice Rady 76/914/EHS. Koncept odečítání bodů za absolvování školení bezpečné jízdy však z této směrnice nevyplývá a do zákona byl včleněn na základě pozměňovacího návrhu hospodářského výboru Poslanecké sněmovny. Z tohoto důvodu není možné zjistit přesný úmysl zákonodárce, neboť z unijní úrovně aplikované ustanovení nevyplývá a na národní úrovni není k dispozici důvodová zpráva.

[27] Bodový systém zavedený novelou zákona o silničním provozu obecně spočívá v tom, že řidičům motorových vozidel jsou za vybrané přestupky a trestné činy proti bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích zaznamenávány „trestné“ body do určité výše, jež jsou podle aktuální judikatury (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 As 114/2014-55, č. 3339/2016 Sb. NSS) považovány za trest ve smyslu čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod. Za spáchaný přestupek nebo trestný čin je řidiči uložena správní sankce, případně trest za spáchaný trestný čin a zároveň ještě, jde-li o vybraný přestupek nebo trestný čin spadající do systému bodového hodnocení, mu je zaznamenán stanovený počet bodů. Jak vyplývá z důvodové zprávy k zákonu č. 411/2005 Sb., kterým bylo bodové hodnocení zavedeno, smyslem a účelem bodového hodnocení je motivovat řidiče ke zvýšené kázni a ohleduplnosti vůči ostatním účastníkům provozu na pozemních komunikacích. Účelem systému evidence bodů je postihovat recidivu dopravních přestupků. Možná ztráta řidičského oprávnění v případě „vybodování“ má sloužit jako dostatečná motivace k dodržování dopravních předpisů.

[28] Zákon o silničním provozu v příloze obsahuje taxativní výčet protiprávních jednání a počtů bodů, které za tato jednání budou zaznamenány. Počet bodů za určité jednání je stanoven fixně, a tudíž při záznamu bodů nelze uplatnit správní uvážení ohledně počtu bodů, které budou zaznamenány, a stejně tak nelze zaznamenat počet bodů za jednání, které není v příloze uvedeno (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 3. 2012, č. j. 5 As 118/2011-103). Zároveň platí, že čím závažnější je porušení právních předpisů v oblasti bezpečnosti provozu, tím vyšší je počet zaznamenaných bodů. Tato ze zákona vyplývající úměrnost by byla popřena, uplatnil-li by se výklad stěžovatele, podle něhož by mohli odečtu bodů za školení bezpečné jízdy využít řidiči, kteří mají zaznamenáno více než 10 bodů a jedním ze záznamů je záznam za závažné protiprávní jednání ohodnocený více než 5 body, zatímco řidiči, kteří by měli rovněž 10 bodů a více, nicméně žádný ze záznamů by nebyl ohodnocený více než 5 body, by odečet bodů za školení žádat nemohli. Místo toho této úměrnosti plně odpovídá výklad,

který zaujal krajský soud i správní orgány, že v § 123e odst. 4 písm. b) zákona o silničním provozu jsou zakotveny dvě kumulativně stanovené podmínky. Řidič, který žádá o odečtení 3 bodů za školení bezpečné jízdy, tak nesmí mít více než 10 bodů, a zároveň nesmí mít zaznamenáno více než 5 bodů za jedno protiprávní jednání, tedy za závažnější porušení předpisů. Uvedené ustanovení totiž nelze vykládat izolovaně od zbylé zákonné úpravy bodového hodnocení, v jejímž kontextu by nedávalo smysl, aby byli zvýhodněni právě pachatelé závažnějších přestupků či (jako v případě stěžovatele) dokonce trestných činů v silničním provozu. Při zohlednění této zákonné úpravy jako celku je tak opodstatněn závěr, že účelem § 123e odst. 4 písm. b) zákona o silničním provozu je vyloučit z odečítání bodů buď velmi časté přestupce, nebo také řidiče, kteří se již dopustili závažnějšího protiprávního jednání, ohodnoceného vysokým počtem bodů. Právě oni představují pro bezpečnost silničního provozu největší riziko a lze u nich předpokládat, že nápravu neprokáží pouhým absolvováním školení bezpečné jízdy. Ustanovení § 123e odst. 4 tedy umožňuje odečtení bodů pouze těm řidičům, kteří nemají více než 10 bodů a zároveň nemají v kartě řidiče záznam za protiprávní jednání hodnocené více než 5 body.

[29] Sporné ustanovení ostatně stejným způsobem jako správní orgány vyložil NSS již v rozsudku ze dne 2. 12. 2015, č. j. 6 As 289/2014-59, č. 3360/2016 Sb. NSS, v jehož bodě 26 uvedl, že „odečtu bodů za ukončení školení bezpečné jízdy *může využít jen osoba, která má zaznamenáno spáchání deliktu, který není ohodnocen více než pěti body*.“ Obdobně, ač rovněž stručně, uvedl NSS v rozsudku ze dne 28. 1. 2020, č. j. 2 As 94/2019-26: „Odečtení bodů na základě školení bezpečné jízdy by stěžovateli (k okamžiku porízení si výpisu bodového hodnocení) již podle § 123e odst. 4 písm. b) zákona o silničním provozu *neumožňoval nejen 7 bodový záznam (na základě usnesení o podmíněném zastavení trestního stíhání), ale také celkový počet bodů, který by v té době (květen 2017) již dosáhl konečné hranice 12 bodů (tj. 3 body ke dni 1. 8. 2016, 7 bodů ke dni 20. 8. 2016, 2 body ke dni 31. 1. 2017).*“

[30] Krajský soud na podporu tohoto výkladu citoval rovněž komentářovou literaturu, kterou NSS pokládá též za relevantní: „Významné omezení pro možnost podrobit se školení bezpečné jízdy představuje počet bodů zaznamenaných v bodovém hodnocení a také povaha protiprávních jednání, za která tyto body byly zaznamenány. Školení bezpečné jízdy podle zákona č. 247/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, se proto nemohou zúčastnit především ti řidiči, kteří mají zaznamenáno 11 nebo dokonce 12 bodů v bodovém hodnocení. Dále jde o řidiče, kterým byly body zaznamenány za protiprávní jednání, jež jsou (podle přílohy k zákonu o silničním provozu) hodnocena 6 či 7 body. Z pohledu účelu právní úpravy školení bezpečné jízdy a navazujícího odečítání bodů je pochopitelně značně sporné, zda obsah školení bezpečné jízdy vymezený v § 52i odst. 1 zákona č. 247/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, vždy souvisí s právní skutečností, pro kterou byly konkrétnímu řidiči body v bodovém hodnocení zaznamenány.“ (Bušta, P.; Kněžínek, J.: Zákon o silničním provozu. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2016).

[31] NSS shrnuje, že je třeba vykládat § 123e odst. 4 písm. b) zákona o silničním provozu tak, jak to učinily správní orgány a krajský soud. Sporné ustanovení stanoví dvě samostatné podmínky, které znemožňují odečet bodů za školení bezpečné jízdy, a těmi je překonání hranice 10 bodů a nezávisle na tom skutečnost, že řidič má v kartě řidiče záznam ohodnocený více než 5 body. Stěžovatelova námitka je proto nedůvodná.

pokračování

[32] NSS však souhlasí se stěžovatelským názorem, že vykládaný § 123e odst. 4 písm. b) zákona o silničním provozu mohl být zákonodárcem naformulován lépe a srozumitelněji.

[33] Stěžovatel nerozporuje, že mu bylo zaznamenáno 7 bodů na základě rozsudku Okresního soudu v Náchodě č. j. 14 T 95/2007-31. Jak vyplývá ze správního spisu, i přes částečné odečtení bodů po 12 měsících podle § 123e odst. 1 písm. a) nikdy nedošlo k tomu, že by stěžovatel dosáhl 0 bodů, a tudíž ke smazání 7 bodů zaznamenaných na základě výše zmíněného rozsudku. Ačkoliv několikrát došlo k odečtení bodů, a tedy odečítané body postupně přesáhly 7 bodů, stěžovatel zároveň páchal další přestupky, tudíž nedošlo k úplnému „vynulování“ zaznamenaných bodů.

[34] Výmaz bodů má odrážet chování řidiče, který se po určitou dobu nedopustil protiprávního jednání, případně splnil podmínky § 123e odst. 4 zákona o silničním provozu. K povaze odečítání bodů se již NSS vyjádřil v rozsudku ze dne 26. 8. 2021, č. j. 8 As 347/2019-29, č. 4247/2021 Sb. NSS, ve kterém konstatoval, že *„postupem podle § 123e odst. 1 zákona o silničním provozu jsou řidiči v důsledku plynutí času odečítány body z celkového bodového hodnocení, nikoliv od konkrétních záznamů bodů v registru řidičů.“* Není tedy pravdou, že by bylo možné určit, vůči kterému záznamu bodů jsou body vymazány, ani nelze říci, že by body byly odečítány chronologicky od nejstarších. Ačkoliv se může zdát nepřiměřeně tvrdé, aby stěžovateli v odečtu bodů za školení bezpečné jízdy bránilo přičtení bodů za protiprávní jednání, kterého se dopustil před patnácti lety, ve skutečnosti to byl sám stěžovatel, kdo svými dalšími protiprávními jednáními znemožnil postupné odečtení bodů v důsledku plynutí času podle § 123e odst. 1 zákona o silničním provozu. Jelikož se dále dopouštěl protiprávního jednání, jehož spáchání zákon sankcionuje přičítáním bodů, a po prvním odečtení 4 bodů mu byly zase další body přičteny, sám způsobil, že záznam 7 bodů nemohl zaniknout. NSS se tedy ztotožňuje se správními orgány i s krajským soudem, že součástí stěžovatelovy karty řidiče bylo bodové hodnocení, ve kterém měl stále záznam ohodnocený více než 5 body. Stěžovatelovo přirovnání k běhu promlčecí doby v trestním právu je zcela nepřipadné, neboť smyslem promlčení je uchránit osobu před stíháním po dlouhé době od spáchání trestného činu, zatímco u stěžovatele jde o trvání platnosti zaznamenaných bodů, tedy důsledků již uloženého trestu.

[35] Dále se NSS zabýval stěžovatelovou námitkou, podle které pokud byl ke školení přijat společností DEKRA CZ, a.s., a bylo mu vystaveno potvrzení o ukončení školení bezpečné jízdy, pak mu vzniklo legitimní očekávání, že podmínky § 123e odst. 4 písm. b) zákona o silničním provozu splňuje. V souladu s rozsudkem č. j. 6 As 289/2014-59, ve kterém se NSS zabýval totožnou námitkou, je třeba poukázat na to, že potvrzení vydané soukromou osobou není veřejnou listinou a správní orgány byly oprávněny samy hodnotit, zda stěžovatel měl být ke školení připuštěn, resp. zda jeho žádost o odečet bodů za absolvování školení mohla být úspěšná. NSS připouští, že dikce § 123e odst. 4 písm. b) zákona o silničním provozu není zcela jednoznačná, nicméně o existenci záznamu za 7 bodů stěžovatel v době školení jistě věděl. Jak upozornil již krajský soud, legitimní očekávání nemohla založit samotná skutečnost, že bylo prvostupňové rozhodnutí zrušeno pro vady řízení (viz např. rozsudek NSS ze dne 20. 9. 2017, č. j. 10 As 124/2016-50).

[36] V neposlední řadě stěžovatel namítá, že došlo k porušení principů *ne bis in idem* a *reformatio in peius*. Městský úřad v rozhodnutí ze dne 7. 11. 2022, č. j. PDMUBR

367942022, výrokem I. potvrdil námitku odečtu bodů za školení bezpečné jízdy a výrokem II. zamítl ostatní námitky jako nedůvodné a potvrdil záznam bodů v bodovém hodnocení. Pochybení stěžovatel spatřuje v tom, že ačkoliv podal odvolání pouze do výroku II. rozhodnutí městského úřadu ze dne 7. 11. 2022, žalovaný rozhodnutím ze dne 20. 12. 2022, č. j. KUKHK-42581/DS/2022-3/Er, zrušil celé rozhodnutí městského úřadu, který následně v novém rozhodnutí již body stěžovateli za školení neodečetl. K této námitce NSS uvádí, že rozhodnutí městského úřadu ze dne 7. 11. 2022 zrušil krajský úřad pro celkovou nepřezkoumatelnost, neboť z něj nebylo možné zjistit, jakého celkového počtu bodů stěžovatel dosáhl, a ve výroku chyběl údaj, jaký počet bodů se potvrzuje a k jakému dni. Rozhodnutí shledal také nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů. Jak vyplývá z rozsudku NSS ze dne 1. 3. 2017, č. j. 6 Afs 169/2016-42, č. 3551/2017 Sb. NSS, výsledkem zrušení celého rozhodnutí správního orgánu I. stupně v odvolacím řízení je dle obecných ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, nové projednání věci, takže i nová úvaha o odečtu bodů za školení je možná. Tímto postupem tak nedochází k prolomení zásady zákazu *reformatio in peius*.

[37] V hodnocení poslední stěžovatelovy námitky týkající se podpisu na pokutovém bloku č. D1886514, série GD/2014, se NSS ztotožňuje s hodnocením krajského soudu. Ten v původním zrušovacím rozsudku č. j. 30 A 78/2021-70 zavázal správní orgány, aby vyslechly zasahující policisty a obstaraly si vyjádření písmoznalce. Městský úřad tak učinil. Písmoznalec nepotvrdil, ani nevyloučil, že by podpis na pokutovém bloku patřil stěžovateli, neboť některé indicie naznačovaly, že stěžovatel své podpisy na pokutových blocích komolil. Zato oba policisté vyloučili, že by pokutový blok mohl podepsat někdo jiný. M. V. vypověděl, že „*vzhledem k tomu, že se jednalo o blokové řízení, tak to musí být podpis přestupce.*“ A dále na otázku, zda by případně bylo možné s blokem manipulovat, vypověděl „*nedovedu si představit.*“ Ladislav Kočí, DiS., na otázku, zda byla možná manipulace s podpisem přestupce, vypověděl, že „*jelikož se blok podepisuje na místě, takže nevím, jak by se mohlo s podpisem manipulovat.*“ Tyto výpovědi lze považovat za věrohodné, stěžovatel jejich věrohodnost nijak relevantně nezpochybnil a v řízení nevyvstal žádný důvod zpochybňovat skutečnosti zjištěné v rámci plnění pracovních povinností policistů, kteří na výsledku nemají žádný osobní zájem a ke stěžovateli nemají žádný osobní vztah.

IV. Závěr a náklady řízení

[38] Z výše uvedeného vyplývá, že napadený rozsudek krajského soudu není nezákonný z důvodů namítaných v kasační stížnosti. Proto NSS kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[39] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 1. února 2024

JUDr. Pavel Molek
předseda senátu